

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

عمران
علیهما صلوات

www. **Ghaemiyeh** .com
www. **Ghaemiyeh** .org
www. **Ghaemiyeh** .net
www. **Ghaemiyeh** .ir

مهدی منتظر عجل الله تعالى فرجه

و سیر تاریخی و
نشانه های ظهور

سامی بدری

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مهدی منتظر (عجل الله تعالى فرجه الشريف) و سیر تاریخی و نشانه‌های ظهور

نویسنده:

بدری، سامی

ناشر چاپی:

موسسه فرهنگی تبیان

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۶	مهدی منتظر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) و سیر تاریخی و نشانه‌های ظهور
۶	مشخصات کتاب
۷	ارتباط مهدی با پایان سیر تاریخ
۷	اعتقاد مشترک ادیان سه گانه‌ی آسمانی درباره‌ی پایان تاریخ
۸	اختلاف نظر مسلمانان و مسیحیان و یهود در هويت رهبر موعود الهی و کتاب وی
۹	اختلاف شیعه و سنی در رهبر موعود
۱۰	غیبت به معنای وانهادن عمل به احکام اسلامی نیست
۱۱	نشانه‌های ظهور
۱۱	تشخیص مدعیان مهدویت
۱۳	ویژگی‌های دولت مهدی
۱۳	توضیح بیشتر آیات
۱۴	یهود و مسیحیت و انتظار رهبر موعود
۱۵	گفت و گوی مسلمانان درباره‌ی مهدی موعود
۱۶	گفت و گوی اسلامی - مسیحی
۱۶	پاورقی
۱۷	درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

مهدی منتظر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) و سیر تاریخی و نشانه‌های ظهور

مشخصات کتاب

عنوان: مهدی منتظر (عج) و سیر تاریخی و نشانه‌های ظهور
پدیدآورندگان: امام دوازدهم محمد بن حسن (عج) (توصیف گر)
عبدالله امینی (مترجم)
بدری، سامی، ۱۹۴۵- (پدیدآور)

نوع: متن

جنس: مقاله

الکترونیکی

زبان: فارسی

صاحب محتوا: موسسه فرهنگی و اطلاع رسانی تبیان

توصیفگر: عقاید شیعه امامیه

عقاید مسیحیت

علایم ظهور امام مهدی (ع)

آخرالزمان

عقاید یهودیت

عقاید اهل سنت

حکومت امام مهدی (ع)

مهدویت امام مهدی (ع)

ظهور منجی

وضعیت نشر: قم: موسسه فرهنگی و اطلاع رسانی تبیان، ۱۳۸۷

ویرایش: -

خلاصه:

مخاطب:

یادداشت: ،ملزومات سیستم: ویندوز ۹۸+؛ با پشتیبانی متون عربی؛ +IE۶ شیوه دسترسی: شبکه جهانی وبعنوان از روی صفحه

نمایش عنوان داده های الکترونیکی

شناسه: oai.tebyan.net/۷۰۶۹

تاریخ ایجاد رکورد: ۱۳۸۷/۱۲/۱۴

تاریخ تغییر رکورد: ۱۳۸۷/۱۲/۱۴

تاریخ ثبت: ۱۳۸۹/۶/۲۸

قیمت شیء دیجیتال: رایگان

ارتباط مهدی با پایان سیر تاریخ

بیشتر فلاسفه‌ی پوزیتیویسم به ویژه مارکسیست‌ها در سده‌ی نوزدهم و بیستم، درباره‌ی سنت‌ها و مرحله‌های تاریخ به بحث پرداخته‌اند. بهترین دست آوردی که مارکسیسم، به اندیشه‌ی بشری تقدیم کرد، اصل جبر تاریخی [۱] و کوشش برای کشف سنت‌ها و مراحل تاریخ، نیز اهمیت شناخت قوانین آن برای پیش‌بینی مسیر حرکت تاریخ و پی آمدهای آن بود. مارکسیسم درباره‌ی شناخت سنت‌های تاریخ و نقش آن در ارتقای بینش و آگاهی انسان و تأثیر فعالیت‌های مثبت در رویکرد مرحله‌ی تاریخی که انتظار آن می‌رود، نیز کاوش می‌کند. اما مارکسیسم با انکار وجود خدای متعال و تحریف دین الهی در برخورد و تعامل با پیامبران، گرفتار لغزش شد، که پی آمد آن، عدم موفقیت در کشف مراحل کلی حرکت تاریخ و شناخت سنت‌هایی است که مقطع کنونی و گذار را به مرحله‌ی آینده انتقال می‌دهد و در پایان محتومی نگه می‌دارد. اندیشه‌ی بشری از راه افکار مارکسیستی، در سده‌ی ۱۹ میلادی، جبر تاریخی را درک کرد و به کشف مراحل و مقاطع جبری تاریخ و قوانین کلی آن پرداخت، اما در کشف خود به راه اشتباهی رفت. [۲] در مقابل، اندیشه‌ی نبوی، از آغاز پیدایش در بیش از هزار سال پیش، تصور خود از حرکت جامعه‌ی بشری را براساس جبر تاریخی نهاد و اندیشه‌ی روشن از سنت‌ها و مراحل تاریخ را تقدیم کرد. میراث دینی یهودیان و مسیحیان و مسلمانان، نصوص مشترکی را درباره‌ی سنت‌های تاریخی به گزارش پیامبران، در بر دارد و پژوهشگران می‌توانند بگویند باور دینی به سنت‌های تاریخی، از مهم‌ترین اعتقادات اساسی مشترک میان ادیان سه گانه‌ی اسلام، یهودیت و مسیحیت است. مايلم تأکید کنم متون دینی که میراث ادیان سه گانه‌ی مذکور است، اطلاعات یکسانی توسط شخصیت‌های تاریخی ارائه می‌دهد که حرکت و نهایت تاریخ براساس آن پایه‌ریزی می‌شود. بنابراین، در برابر ما فقط اندیشه‌ی مشترکی درباره‌ی نهایت سیر تاریخ نیست، بلکه اندیشه‌های هم‌خوان شخصیت‌های تاریخی است که از متون دینی به دست می‌آید. به سبب وجود متونی که از شخصیت‌های تاریخی سخن می‌گویند، قرائت‌ها و تفسیرهای گوناگونی یافته می‌شود که ما را در برابر مصداق‌های مختلفی از یک اندیشه قرار می‌دهد. البته راه گفت و گوی آرام علمی برای ادیان سه گانه و گرایش‌ها و مذاهب، برای راه‌یابی و وصول به قرائتی یکسان از متون، باز است. پس از این مقدمه می‌توان گفت: به اعتقاد شیعه، وجود مهدی موعود، حجت بن الحسن العسکری، فرزند حسین مظلوم و شهید، با مراحل و سنت‌های سیر تاریخ مرتبط است، چنان که این سخن را تمامی پیامبران توسط متون اساسی مانند قرآن و تورات و انجیل گفته‌اند. سیر اعتقادات شیعی، به گواه میراث معتبرش، مدعی است که مهدی موعود (عج)، قهرمان پایان تاریخ است. متون شیعی، مهدی موعود (عج) را «محمد بن الحسن العسکری، فرزند حسین مظلوم شهید» می‌داند. متون دینی مسیحی و یهودی نیز وی را مشخص کرده‌اند. گواه اندیشه‌ی ما، تأکید قرآن است که پایان درخشان تاریخ، به خواست خدا حتمی است و خداوند در قرآن و کتاب‌هایی که بر پیامبران پیشین فرستاده، آن را بیان کرده است. قرآن تأکید دارد که خبر بعثت پیامبر مکی، در تورات و انجیل هست. اهل بیت علیهم السلام در سخنان خود تأکید دارند که کتاب‌های پیشین [تورات و انجیل] به محمد و اهل بیتش بشارت داده است. علی و حسین و مهدی علیهم السلام در این کتاب‌ها نام برده شده‌اند، چنان که از پیامبر صلی الله علیه و آله نام برده شده است.

اعتقاد مشترک ادیان سه گانه‌ی آسمانی درباره‌ی پایان تاریخ

پیروان ادیان سه گانه‌ی آسمانی (مسلمانان، مسیحیان و یهودیان) باور دارند آینده‌ی نهایی مسیر زندگی خاکی، پیروزی ایمان بر کفر، حاکمیت حق و علم و عدالت اجتماعی و عبادت خدای متعال، وراثت زمین به صالحان، پایان خرافات و گمراهی و ستم و تمامی گونه‌های انحراف است. نیز اتفاق نظر دارند شخصی که خداوند عهد و پیمان‌ش را به دست او تحقق می‌بخشد، از فرزندان

ابراهیم بوده‌است و شریعتی که بدان حکومت می‌کند، آیین موسی نیست، بلکه دین پیامبری است که خداوند در آخر زمان، وی را مبعوث می‌کند و اُمّی‌ها [اهالی مکه (أم القری)] منتظر اویند. [۳]. در قرآن کریم، سوره‌ی انبیا (۲۱) آیه‌ی ۱۰۵ آمده‌است: و ما بعد از تورات، در زبور داوود نوشتیم [و در کتب انبیای پیشین وعده دادیم] که بندگان نیکوکار من، مُلک زمین را وارث و متصرف خواهند شد. مزمور ۳۷ کتاب مقدس خطاب به داوود چنین می‌گوید: کار اشرار تو را نگران نکند و بر گناه کاران حسرت مبر؛ زیرا مانند گیاه، زود پژمرده می‌شوند و مثل علف سبز، تند خشک می‌گردند. بر پروردگار توکل کن و کار خیر انجام بده. با خیال آسوده، در زمین سکناگزين و امانت‌دار باش. به پروردگار امیدوار باش تا آرزوی قلبی‌ات را برآورد. راهت را برای پروردگار خالص ساز و بر او توکل کن تا کارت را بر عهده گیرد و بی‌گناهی‌ات را مانند نور، آشکار کند و مثل خورشید تابان، حَقّت را ظاهر سازد. در پیشگاه پروردگار، آرام گیر و با شکیبایی، در انتظار [فرمان] وی باش و به آن که به کمک نیرنگ، در تلاشش موفق می‌شود، حسرت مبر. خود را از غضب نگه دار و خشم را ترک کن و برای انجام شر، متهور مباش؛ زیرا اشرار در می‌مانند، اما منتظران [فرمان] پروردگار، وارثان خیرات زمین اند. به زودی، شخص شریر نابود می‌شود و اگر در پی وی باشی، او را نخواهی یافت. اما نیکوکاران، خیرات زمین را به ارث می‌برند و به فیض صلح و سلامت می‌رسند... خیر کمی که راستگو داراست، بهتر از ثروت بسیار اشرار است؛ زیرا داستان اشرار به زودی می‌شکند، اما پروردگار نیکوکاران را پشتیبانی خواهد کرد. پروردگار به روزگار افراد باکمال، آگاه است و تا ابد، میراث‌شان پاینده خواهد بود... از شر دور باش و خوبی کن که تا ابد آرام باشی؛ زیرا پروردگار عدالت را دوست دارد و از پارسایان حمایت و تا ابد آنان را حفظ می‌کند. اما ذریه‌ی اشرار نابود می‌شوند. درستکاران، خیرات زمین را به ارث می‌برند و تا ابد در آن می‌مانند. دهان راستگو، همیشه سخن حکمت‌آمیز می‌گوید و به سخن حق، برتری می‌یابد. آیین معبودش، در دلش ثابت است و گام‌هایش متزلزل نیست. شریر در کمین درستکار است و تلاش در کشتن وی دارد، اما پروردگار نمی‌گذارد او به چنگ شریر افتد و به وقت محاکمه، محکوم گردد. منتظر [فرمان] پروردگار باش و همیشه در راهش رو، تا مقامت را رفیع کند و زمین را مالک شوی و شاهد نابودی اشرار باشی. می‌بینم شخص شریر [که در دنیا به ظاهر] پرثمر و پرسایه مانند درختی سبز و ریشه‌دار در زمین اصلی خود است، پس از مدتی، دیده نمی‌شود. به دنبال آن هستی، ولی اثری از آن نمی‌یابی. کمال را در نظر گیر و مستقیم بنگر؛ که پایان چنین انسانی، سلامت است. اما همگی عصیان‌گران هلاک می‌شوند و نهایت اشرار، فناست، لیکن‌هایی و رستگاری نیکوکاران، از جانب خداست و او به هنگام تنگی، دژ و امان آنان است. به حق، پروردگار کمک‌شان می‌کند و از اشرار نجات‌شان می‌دهد و رهایی می‌بخشد؛ زیرا زیر حمایت پروردگارند.

اختلاف نظر مسلمانان و مسیحیان و یهود در هویت رهبر موعود الهی و کتاب وی

در هویت شخصی که خدای متعال به دست وی، رخداد بزرگی را که انتظار می‌رود، به اجرا می‌گذارد، اختلاف نظر است. مسلمانان و یهود و مسیحیان، نظر گوناگونی در اُمّتی که رهبر بزرگ الهی، از آن است و شریعت الهی که بدان عمل می‌کند، دارند. همگی مسلمانان معتقدند وی از ذریه‌ی اسماعیل و از فرزندان محمدصلی الله علیه و آله خاتم انبیا و از نوادگان فاطمه، دخت پیامبر است و اُمّ این رهبر [موعود]، امت محمد است و آیینش، شریعت محمد می‌باشد. ابی داود و ابن ماجه و ابن حنبل و طبرانی و حاکم در مستدرک و دیگران از قول پیامبر روایت کرده‌اند: اگر از دَهر (دنیا) جز یک روز باقی نمانده باشد، خداوند مردی از اهل بیتم را برمی‌انگیزاند که زمین را چنان که پر از ستم شده‌است، پر از عدل و داد خواهد کرد. نیز فرمود: مهدی از عترت من، از فرزندان فاطمه است. اما یهود و مسیحیان معتقدند که وی از ذریه‌ی اسحاق، از فرزندان یعقوب و از نوادگان داوود است. مسیحیان می‌گویند: این رهبر [موعود] اسرائیلی، مسیح عیسی بن مریم است که به دست یهود کشته شد. خدای متعال، وی را زنده کرد و از میان مردگان برانگیزاند و به آسمانش بُرد و در آخر دنیا، وی را می‌فرستد تا توسط وی، وعده‌اش را تحقق بخشد. یهودیان

می‌گویند: وی [رهبر موعود] هنوز زاده نشده است. آیه‌ی ۲۰ اصحاح [سوره] ۱۷ سِفْر تکوین [پیدایش] به وعده‌ی خدای متعال به اسماعیل اشاره دارد: «ای اسماعیل! سخت را درباره‌ی وی [رهبر موعود] شنیدم. مَنَم آن که مبارکش می‌گردانم و رشدش می‌دهم و توانش را بسیار بسیار می‌کنم و دوازده رهبر می‌زاید و امت عظیمی قرارش می‌دهم». «حنان ایل»؛ مفسّر یهودی در حاشیه بر این آیه می‌گوید: از پیش گویی این آیه، ۲۳۳۷ سال گذشت تا عرب (سلاله‌ی اسماعیل) [با ظهور اسلام در سال ۶۲۴ م] امتی عظیم گردند. در این مدت، اسماعیل مشتاقانه منتظر بود وعده‌ی الهی محقق شود و عرب بر عالم چیره گردند. ولی ما که ذریه‌ی اسحاق هستیم، تحقق وعده‌ی الهی که به ما داده شده بود، به سبب گناهان مان، به تأخیر افتاد، اما حتماً وعده‌ی الهی، در آینده محقق خواهد شد. پس نباید نومید شویم. [۴]. در سِفْر اشعیا ۱۱۱ آمده است: از تنه‌ی «یسی» شکوفه می‌روید و از ریشه‌اش، شاخه سبز می‌شود. روح پروردگار، روح حکمت و هوشمندی، روح مشورت و توان، روح معرفت و ترس از پروردگار، بر «یسی» مستقر می‌شود و شادی‌اش در تقوای پروردگار خواهد بود. به آن چه چشمانش می‌بیند، قضاوت نخواهد کرد و به آن چه گوش‌هایش می‌شنود، حکم نخواهد نمود. برای مسکینان، به عدل قضاوت می‌کند و برای بینوایان زمین، به انصاف حکم می‌نماید. با دهان و زبانش، زمین را مجازات خواهد کرد و به نفسی که از میان لبانش بیرون می‌شود، منافق را می‌میراند. او لباس نیکی می‌پوشد و کمر بند امانت‌داری می‌بندد. در نتیجه [و در پرتو حکومت عادلانه‌اش] گرگ با میش خواهد زیست و پلنگ در کنار بزّه خواهد نشست و گوساله و شیر درنده همدم خواهند شد و همه‌ی حیوانات با هم چرا خواهند کرد و بچه‌ی خردسالی، همگی را خواهد راند. گاو و خرس با هم به مرتع خواهند رفت و کزّه‌های‌شان کنار هم خواهند بود. شیر درنده مثل گاو، علف خواهد خورد و کودک شیرخواره، در امنیت، کنار لانه‌ی مار، بازی خواهد کرد و بچه‌ی خردسال، دستش را داخل لانه‌ی افعی می‌کند و بدو آسیبی نمی‌رسد. در هر کوه قدسی، آدمیان اذیت نمی‌شوند و بدی نخواهند کرد؛ زیرا زمین، از معرفت پروردگار پر خواهد شد، چنان که دریا از آب پر است. در آن روز، اصل و نسب «یسی» پرچم‌دار [هدایت] امت خواهد بود و همگی مردم (Gentiles) زیر پرچم وی خواهند آمد و بدو نظر خواهند داشت و جایگاه «یسی» رفیع خواهد شد. آیا رهبر موعود از فرزندان اسحاق یا اسماعیل است؟ تفصیل سخن در اختلاف مسلمانان و مسیحیان و یهود، با تحقیق در این مسأله ممکن است: پیامبری که اُمّی‌ها [=مردم یا اهالی اُم‌القری (مکه)] منتظر اویند، عیسی است یا محمدصلی الله علیه و آله؟ وارث ابدی امامت ابراهیم کیست؟ آیا اسماعیل و ذریه‌ی برگزیده‌ی وی هستند یا اسحاق و فرزندان برگزیده‌ی او؟ و رهبر الهی که بی‌آن که گناهی کرده باشد، کشته می‌شود و کشتن وی سبب هدایت بسیاری خواهد شد، کیست؟ چنان که کشته شدن وی سبب حفظ و نشر دین می‌شود و نسلی از ذریه‌ی او، روزگار درازی خواهند زیست و آینده‌ی روشن تاریخ بشریت، به دست آنان محقق خواهد شد. علمای مسلمان و بسیاری از علمای یهودی و مسیحی، درباره‌ی «رهبر موعود از نسل کیست» و «پیامبر آخرالزمان کیست» بحث کرده و پیروی خود از پیامبر و اهل بیتش را اعلام نموده‌اند. [۵]. درباره‌ی «کشته شدن رهبر موعود»، مسیحیان پیرو «پولس» به تفسیر متونی پرداخته‌اند که از مرد دردها و رنج‌ها سخن می‌گوید و چنان که قوچ ذبح می‌شود، کشته خواهد شد. اینان معتقدند وی عیسی بن مریم است. اما تطبیق متون، متناسب با او نیست؛ زیرا عیسی، ذریه و نسلی نداشت که روزگار دراز یا کوتاهی زندگی کنند.

اختلاف شیعه و سنی در رهبر موعود

شیعه معتقد است رهبر موعود، محمد بن حسن عسکری است که سال ۲۵۶ هجری متولد شد و والدش [امام] حسن عسکری بر امامت وی تصریح کرده است. سپس به اذن خدا، او غیبت صغری و کبری مانند عیسی نمود. غیبت صغری هنگامی بود که خدا، وی را از نیرنگ حکومت عباسی نجات داد. وی از هنگام تولد، مخفی می‌زیست و پدرش او را [از دیده‌ها] پنهان می‌کرد. پس از وفات پدرش در ۲۶۱، شیعیان را توسط وکیلانش (نواب اربعه) راهنمایی می‌کرد. نیابت اینان ۶۹ سال (۲۶۱ - ۳۲۹) به طول

انجامید. غیبت کبری، پس از وفات نایب چهارم (علی بن محمد السمری) آغاز شد. به هنگام وفات، وی به شیعه گفت: نایبی خاصی پس از او نخواهد بود تا خدای متعال، ولیّ اش را در آخر زمان ظاهر کند. سنی‌ها معتقدند مهدی هنوز متولد نشده است و در آخرالزمان به دنیا می‌آید. تفصیل سخن در اختلاف شیعه و سنی درباره‌ی ولادت رهبر موعود و این که وی فرزند [امام] حسن عسکری است یا در آینده متولد می‌شود، با تحقیق در این مسأله ممکن است. پیامبر جانشین و اوصیای معصوم دارد و نقل سخن پیروان از امامان‌شان پذیرفته می‌شود؛ زیرا مانند پیروان مذاهب دیگرند که به نقل از رهبران مذهبی خود، مسایل فقهی و تاریخی را روایت می‌کنند. تمامی شیعه از زمان قدیم، اتفاق نظر دارند که پیامبر از امامان نام برده، شمارشان را گفته و هر امام، امام بعدی را معرفی کرده است. [امام] حسن عسکری خبر داده است فرزندی دارد که وصیّ وی است و مهدی منتظر می‌باشد. گواه شیعه بر بیان امامت الهی اهل بیت توسط پیامبر، حدیث ثقلین [کتاب الله و عترتی] و حدیث سفینه [مثل اهل بیتی کمثل سفینه نوح...] است. دلیل شیعه بر شمار امامان، حدیث اثنی عشر [اثنی عشر نبیاً] است و گواه بر این که نخستین امامان الهی، علی سپس حسن، بعد حسین‌اند، حدیث غدیر [من كنت مولاه فعليّ مولاه] و حدیث منزلت [انّ منی بمنزله هارون من موسی...] و حدیث کسا و حدیث الحسن و الحسين سبط منالأسباط است که همگی در احادیث معتبر سنی روایت شده‌اند. گواه امامت نه فرزند [امام] حسین، احادیث وصیت در کتاب‌های معتبر شیعه است، مانند فرمایش امام باقر علیه السلام که کلینی روایت کرده است: یکون تسعة أئمة من ذریه الحسين بن علی، تاسعهم قائمهم. نه امام از فرزندان حسین بن علی‌اند، که نهمی قائم است. امام صادق فرمود: آیا می‌پندارید اوصیای ما هر که را بخواهند وصی می‌کنند؟ نه، والله! این عهد و گفته‌ای به جا مانده از رسول الله درباره‌ی امامی پس از امامی دیگر است تا به وی [=مهدی موعود (عج)] پایان پذیرد. در خبری دیگر است: تا به صاحب الامر ختم شود. [۶]. مشخصه‌ی سیره‌ی ائمه‌ی نه گانه، در اختیار داشتن کتاب‌های جامعه و جفر است که امام علی به نقل از پیامبر، در دیدارهای خصوصی که داشتند، نوشت و اخبار غیبی و کراماتی که از امامان دیده شد که جز از برگزیدگان مورد تأیید خداوند، ساخته نیست. برادران اهل سنت کوشیده‌اند ادعای نام بردن امامان و نخستین امام؛ علی علیه السلام توسط پیامبر را رد کنند. اینان می‌گویند: احادیث نبوی که گواه ادعای شیعه است، دلالت ندارد یا سند آن ضعیف است، اما علمای شیعی با سنی‌ها مناقشه کرده، اشتباه اهل سنت را بیان کرده‌اند. برخی فرقه‌های شیعی به ویژه زیدیه، امامت دوازده امام را نپذیرفته‌اند، اما علمای شیعی بدانان پاسخ داده‌اند. برخی نویسندگان معاصر نیز می‌گویند: مهدی متولد نشده است؛ زیرا فقط یک فرقه از دوازده فرقه‌ی پیرو حسن عسکری، معتقد به ولادت مهدی‌اند. «نوبختی» در کتاب «فرق الشیعه» و اشعری شیعی در «المقالات و الفرق» چنین گفته‌اند. جواب اینان را به تفصیل در کتاب «حول امامه اهل البیت و وجود المهدی» داده‌ام.

غیبت به معنای وانهادن عمل به احکام اسلامی نیست

غیبت به معنی توقّف عمل به احکام اسلام نیست. چگونه می‌تواند چنین باشد، در حالی که وجود اوصیای پیامبر، برای حفظ اسلام است تا راهی صحیح برای کسانی باشد که می‌خواهند به دین عمل کنند. امامان این وظیفه را به بهترین صورت انجام داده‌اند، بدین سان که گروهی امین را برای فراگیر علوم تربیت کرده‌اند. پذیرش حکومت بر جامعه‌ی اسلامی توسط امامان، جزئی از فعالیت‌های اینان بود، اما شرط اساسی برای پذیرش حکومت، که وجود یاورانی شایسته و پیرو امامان است، فراهم نشد. چنان که امیر مؤمنان فرمود: اما والذی فلق الحبّه و برأ النسمه، لولا حضور الحاضر و قیام الحجّه بوجود الناصر لألقت حبلاً علی غاربها و لسقیت آخرها بکأس اولها. سوگند به آن که دانه را شکافت و بشر را آفرید! اگر بیعت کنندگان نبودند و یاران، حجت بر من تمام نمی‌نمودند، رشته‌ی کار را از دست می‌گذاشتم و پایانش را چون آغازش می‌انگاشتم. غیبت امام، راه چاره‌ای الهی در برابر مکر عباسی‌ها بود که خواستند امام را بکشند، اما خدای متعال می‌خواست او را حفظ و برای روز موعود ذخیره کند. بارزترین حکمت غیبت و سر

آشکارش در مورد امت ویژه (شیعه‌ی اهل بیت) دادن فرصتی به میراث داران ائمه بود که مسؤولیت فکری و علمی و سیاسی خود را بر اساس فهم بشر غیر معصوم، از قرآن اجرا کنند و میراث فکری را که تجربه‌ی معصومان‌هی پیامبر و امامان برجا گذاشته بود، انجام دهند. اندیشه‌ی بازگشت معصوم غایب در آخر زمان و ظهور دوباره‌ی وی در صحنه‌ی اجتماعی و سیاسی، برای ارزیابی تجارب گذشته‌ی غیر معصومان‌هی بشر است. نیز کشف میزان تأثیر و صدق تعبیر و درستی تجربه‌های بشر و تحقق وعده‌ی الهی [در برقراری عدالت کامل و حکومت صالحان] است. [۷]. مفهوم انتظار فرج، مربوط به مهدی محمد بن حسن عسکری است که رانده شده و مخفیانه زیست و هنوز وجود شریفش در این حال است. خدایا! در فرج ولی‌ات؛ حجت بن الحسن، تعجیل فرما! و ارتباط فرج به امت از آن روست که مهدی موعود (عج)، رهبر معصوم آنان است که برای انجام وظیفه‌ی خاص الهی آماده شده است. تقدیر خداست که پایان سرنوشت زمین، چنین باشد و حضرت عیسی علیه السلام او را کمک کند. بنابراین، حکمت وجود این اعتقاد در شیعه روشن می‌شود، گرچه سنیان به مهدی موعود (عج) و غایب که رانده شده و نگران [وضع امت] است، ایمان ندارند.

نشانه‌های ظهور

احادیثی که از نشانه‌های ظهور مهدی سخن می‌گویند، چه در کتب شیعه و چه سنی، غالباً درباره‌ی دو موضوع بحث می‌کنند: نخست: حوادث مستقل و جداگانه‌ای که رخ خواهد داد. دوم: وضع اجتماعی و سیاسی و تکنولوژی (فن آوری) که جهان، پیش از ظهور دارد. به عبارت دیگر، وضع دنیای سیاست و اجتماع و فن آوری پیش از ظهور را برای ما ترسیم می‌کند. در مورد رویکرد دوم، هر که درباره‌ی نشانه‌های ظهور پژوهش کند، درمی‌یابد که جهان کنونی، از هر وقت دیگری، به زمان ظهور نزدیک‌تر است. از جنبه‌ی تکنولوژی، احادیث از جهانی سخن می‌گویند که در آن هواپیماهایی است که مسافران را از کشوری به کشور دیگر می‌برند و ایستگاه‌های رادیویی به تعداد مردم دنیا وجود دارد که می‌تواند خبر را در آن واحد، برای تمامی دنیا پخش کند و تلفن‌های تصویری هست و هر که در مشرق است، صدای برادرش را در مغرب می‌شنود و چهره‌ی او را می‌بیند و رایانه‌های دستی وجود دارد که دارای برنامه‌های گوناگون است و دارنده‌اش را از همراه داشتن هزاران کتاب، بی‌نیاز می‌کند. از جنبه‌ی اجتماعی، احادیث از وضع اجتماعی سخن می‌گویند که زنان، لباس مُردی پوشیده یا برهنه‌اند که گویای کشف حجاب یا آرایش‌های جاهلانه است و انواع منکرات به ظهور می‌رسد که پیش از پیدایش، آدمی تصورش را نمی‌کرد. از جنبه‌ی سیاسی، سخن از کشف معبد هیکل سلیمان می‌گویند که لازمه‌ی برپایی دولت اسرائیل در دل جهان عرب و اسلام است. نیز وجود جنبش‌های اسلامی در جوامع مسلمان که تلاش دارد حکومت اسلامی بر پا کند، اما بسیاری از افراد مجاهد زندانی می‌شوند. هم‌چنین از تأسیس دولتی در مشرق سخن می‌گویند که زمینه ساز دولت مهدی است. نیز اختلاف کارگزاران شیعی و چند گانگی سخن‌شان که با بیعت با مهدی، وحدت کلمه پیدا می‌کنند. هم‌چنین مهدیان دروغینی ظاهر می‌شوند. تمامی آن‌چه برشمردیم، در احادیث نشانه‌های ظهور آمده است.

تشخیص مدعیان مهدویت

تنها اصلی که می‌توان برای شناخت مدعیان دروغ‌گوی مهدویت، بدان اعتماد کرد، تأیید و امداد الهی است که توسط مدعی راست‌گوی مهدویت نشان داده می‌شود. وی نبوت خاتم و جنبش اوصیای پیامبر را که پدرانش بودند، تصدیق می‌کند. این کاری لازم برای مدعی نبوت و رسالت است. امداد و تأیید الهی، با ظهور عیسی بن مریم نشان داده می‌شود که قرآن، قصه‌ی وی را گفته است که مردگان را زنده می‌کرد و کور مادر زاد و مبتلایان به پیسی را شفا می‌داد. [۸]. این اصل، راه را بر هر مدعی دروغینی می‌بندد، خواه شخص به عمد دروغ گویند یا قربانی مکاشفه‌ی عرفانی پنداری شود، مانند آن‌چه برای «مهدی سودانی» پیش آمد که

پنداشت مهدی موعود (عج) است. وی خیال کرد پیامبر به او گفته که مهدی موعود (عج) است. مهدی سودانی در یکی از نوشته‌هایش در تاریخ ۱۶ شعبان ۱۲۹۹ هجری می‌گوید: سید وجودصلی الله علیه وآله به من خبر داد: من مهدی منتظرم. پیامبر چندین بار مرا بر کرسی‌اش نشاند و خلفای چهارگانه [=ابوبکر، عمر، عثمان و امام علی] و قطب‌ها [ی درویش] و خضرعلیه السلام حضور داشتند، و مرا با ملایکه‌ی مقرب و اولیای زنده و مرده از فرزندان آدم تا زمانی کنون، نیز جئان مؤمن، تأیید و یاری کرد. در هنگام جنگ، سید وجودصلی الله علیه وآله به عنوان امام و فرماندهی سپاه حاضر می‌شود؛ نیز خلفای چهارگانه و قطب‌ها و خضر حاضرند. حضرتش، شمشیر نصرت و پیروزی را به من داد و فرمود: با داشتن آن شمشیر، کسی بر من پیروز نمی‌شود، گرچه گروه انس و جن باشند. آن گاه سرور وجود فرمود... پرچمی از نور برافراشته می‌شود و در جنگ، همراه من است. عزرائیل پرچم‌دار است. از این رو، یارانم ثابت قدم می‌شوند و در دل دشمنانم، ترس افکنده می‌شود و هر که با من دشمنی کند، خداوند خوارش می‌کند. پس هر که به راستی سعادت‌مند باشد، می‌پذیرد من مهدی منتظرم. اما خداوند در دل کسانی که جاه‌طلب‌اند، نفاق می‌افکند. پس به سبب حرص بر جاه‌طلبی، مرا تصدیق نخواهند کرد... سید وجودصلی الله علیه وآله به من دستور داد به منطقه‌ی «ماسه» در کوه قدیر هجرت کنم و از آن جا به تمامی مکلفان، دستور کلی را بنویسم. ما هم به امیران و بزرگان دینی نوشتیم، اما بدبختان نپذیرفتند و درستکاران تصدیق کردند... سید وجودصلی الله علیه وآله سه بار به من خبر داد: آن که در مهدویت تو شک کند، به خدا و رسول کافر شده است. تمام آنچه درباره‌ی خلافت‌م و مهدویت به شما گفتم، در بیداری و در حال صحت، سید وجودصلی الله علیه وآله به من گفت، بی آن که مانعی شرعی باشد. نه خوابی بود و نه ربایشی و نه مستی و نه دیوانگی... [۹]. وی در نامه‌ی دیگری می‌گوید: اگر من نوری از جانب خدا نداشتم و رسول‌الله صلی الله علیه وآله تأییدم نکرده بود، توان کاری نداشتم و روا نبود برایتان سخنی بگویم. آنچه گفتم که پیامبر فرمود، به دستور رسول الله بود. به من اخباری گفت که اولیا و علما از آن خبر ندارند. باید بدانید جز به دستور پیامبر یا فرشته‌ی الهام که از طرف پیامبر اجازه دارد، کاری نمی‌کنم. ایشان به من خبر داد: امت به دست من هدایت خواهد شد، بی آن که رنج‌هایی را که پیامبر تحمل کرد، بر دوش کشم. من از نور دل پیامبر آفریده شده‌ام. ایشان به من بشارت داد یارانم مانند اصحاب ایشانند و رتبه و درجه‌ی [ملت من و] عوام نزد خدا، مانند رتبه‌ی شیخ عبدالقادر گیلانی است. [۱۰]. محتوای دو نامه نشان می‌دهد: دلیل راستی مهدی سودانی، مدعی مهدویت، فقط گفته‌ی خودش است و دلیلی دیگر در تأیید وی یافت نمی‌شود؛ افزون بر این که پیروزی جنبش وی که ادعا داشت با امداد الهی پشتیبانی می‌شود، تحقق نیافت. به تصور شیعه، مهدی، انسان مشخصی است که فرزند [امام] حسن عسکری است و در ۲۵۵ (یا ۲۵۶) هجری زاده شده و از قرن سوم تا پانزدهم هجری با مردم زندگی می‌کند، تا هر وقت که خدا بخواهد. پس باید این مطلب را با دلیل ثابت کند؛ یعنی معجزه داشته باشد، چنان که آصف بن برخیا؛ وزیر سلیمان معجزه نشان داد، در حالی که پیامبر نبود. وی تخت ملکه‌ی سبا را در کم‌تر از چشم بر هم زدن حاضر کرد. در آیات ۳۸ - ۴۰ سوره‌ی نمل آمده است: سلیمان گفت: ای بزرگان! کدام یک از شما، تخت او را برای من می‌آورد، پیش از آن که به حال تسلیم نزد من آیند؟ عفریتی از جن گفت: من آن را نزد تو می‌آورم، پیش از آن که از مجلس برخیزی و من نسبت به این امر توانا و امینم. اما کسی که دانشی از کتاب [آسمانی] داشت، گفت: پیش از آن که چشم بر هم زنی، آن را نزد تو خواهم آورد! هنگامی که سلیمان، تخت را نزد خود ثابت و پابرجا دید، گفت: این از فضل پروردگار است تا مرا آزمایش کند که آیا شکر او را به جا می‌آورم یا کفران می‌کنم و هر کسی شکر کند، به نفع خود شکر می‌کند و هر کس کفران کند [به زیان خویش نموده است؛ که] پروردگار من غنی و کریم است!». طریق دیگر اثبات امامت مهدی (عج) این است که راه‌های عادی را به کار گیرد که نشان دهنده‌ی عمر بسیار وی و هویتش باشد. مثلاً به اهالی لندن بگوید: در قرن دهم میلادی، از کشورشان عبور کرده و نامه‌ای را به خط خود بر پوست آهو در فلان منطقه نهاده که در آن زمان کتاب‌خانه‌ی شهر بوده است، اما بر اثر عوامل مختلف، کتاب‌خانه از بین رفته است. سپس به انگلیسی‌ها بگوید: می‌توانید چند متر بکنید تا بر کتاب‌خانه‌ی از بین

رفته، دست یابید که در آن اسناد قابل قبولی است. می‌توانید فلان پرونده را باز کنید و نامه‌ی مرا بیابید و این، نسخه‌ی دوم آن است. همین کار را با روس‌ها و ایرانی‌ها و چینی‌ها و دیگران که در زمان ظهورش زنده‌اند، می‌تواند انجام دهد. می‌بایست درخواست وی نشان دهنده‌ی درایت و آگاهی‌اش از حلقه‌های گم‌شده‌ی مهم برای هر کشوری باشد، تا اهالی را به فعالیت و کنکاش برای کشف حقیقت وا دارد. می‌بایست از موضع و موقعیتی قوی و برتر، خواسته‌اش را مطرح کند، کمی پیش از آن که در ظهور دولتش موفق شود، تا ادعا و درخواستش، به عنوان رییس دولتی باشد که داعیه دارد و توانمند است و تحرک می‌آفریند و شگفتی‌های بسیار دارد. اگر سال ۱۴۵۵ هجری، ۲۰۳۴ میلادی ظهور کند و ادعا نماید محمد بن حسن عسکری است و عمرش ۱۲۰۰ سال است، در حالی که سی ساله به نظر می‌رسد، مسلماً سیاستمداران آن زمان خواهند پنداشت دیوانه است یا خرفت شده است، اما وقتی ادعا و درخواستش را بشنوند و ببینند وی هزینه‌ی کنکاش و پی‌آمدهای جنجال برانگیز را می‌پردازد و دانشمندان هر کشور، نتایج را ارزیابی خواهند کرد، هر که موافق ادعای وی است، با او همراه خواهد شد و دیگران به آزمایش و کنکاش دست خواهند زد.

ویژگی‌های دولت مهدی

دولت مهدی - که انتظار آن می‌رود - بدان معنا نیست که اسلام معطل بماند، تا پس از ظهور مهدی، دولت اسلامی برپا شود، بلکه به معنای ایجاد دولت خاصی است که نمونه‌ی کوچک آن، دولت و مُلک سلیمان بود. مُلک و حکومت سلیمان، با نیروهای جن و باد و حیوانات و نیز انسان‌های مؤمن، پشتیبانی می‌شد. مزیت دولت مهدی بر دولت سلیمان، این است که بر تمامی زمین حکم می‌راند و دولتی پس از آن نیست و به قیامت صغری متصل است، سپس زندگی بر کوه‌ی خاکی پایان می‌پذیرد. قرآن به قیامت صغری در آخر الزمان در آیات ۸۲ - ۸۸ سوره‌ی نمل اشاره کرده است: و هنگامی که فرمان عذاب آن‌ها رسد [و در آستانه‌ی رستاخیز قرار گیرند]، بنده‌ای را از زمین برای آن‌ها خارج می‌کنیم که با آن‌ها تکلم می‌کند [و می‌گوید]: مردم به آیات ما ایمان نمی‌آورند. [و به خاطر آور] روزی را که ما از هر امتی، گروهی را از کسانی که آیات ما را تکذیب می‌کردند، محشور می‌کنیم و آن‌ها را نگه می‌داریم تا به یکدیگر ملحق شوند! تا زمانی که [به پای حساب] می‌آیند، [خدا به آنان] می‌گوید: آیا آیات مرا تکذیب کردید و درصدد تحقیق بر نیامدید؟! شما چه اعمالی انجام می‌دادید؟! در این هنگام، فرمان عذاب به خاطر ظلم‌شان بر آن‌ها واقع می‌شود و آن‌ها سخنی ندارند که بگویند. آیا ندیدید که ما شب را برای آرامش آن‌ها قرار دادیم و روز را روشنی بخش؟! در این امور، نشانه‌های روشنی است برای کسانی که ایمان می‌آورند [و آماده‌ی قبول حق‌اند]. [و به خاطر آورند] روزی را که در صور دمیده می‌شود و تمام کسانی که در آسمان‌ها و زمین هستند، در وحشت فرو می‌روند، جز کسانی که خدا خواسته است و همگی با خضوع در پیشگاه او حاضر می‌شوند. کوه‌ها را می‌بینی و آن‌ها را ساکن و جامد می‌پنداری، در حالی که مانند ابر در حرکت‌اند. این صنع و آفرینش خداوند است که همه چیز را متقن آفرید. او از کارهایی که انجام می‌دهید، مسلماً آگاه است.

توضیح بیشتر آیات

إذا وقع القول عليهم؛ یعنی وقت مشخص و حادثه‌ی موعود رخ نماید. دابه؛ به هر جنبه‌ی بر روی زمین می‌گویند، چنان که در آیه‌ی ۵۶ هود آمده است: هیچ جنبه‌ای نیست مگر این که خدا بر آن تسلط دارد. در سوره‌ی نمل به معنای انسان مرده‌ای است که خدا زنده‌اش می‌کند [و او با مردم سخن می‌گوید] به قرینه‌ی أخرنا من الأرض و تكلمهم. ذکر آیه بدان سبب است که پس از ظهور مهدی و مسیح، بسیاری از مردم، بر دین و مذهب پدری خود که بدان خو و الفت گرفته‌اند، باقی خواهند ماند، چنان که قرآن درباره‌ی مردم زمان پیامبران در آیه‌ی ۱۰۴ سوره‌ی مائده گفته است: و هنگامی که به آن‌ها گفته شود: به سوی آن‌چه خدا نازل

کرده و به سوی پیامبر بیایید، می‌گویند: آنچه از پدران خود یافته‌ایم، ما را بس است؛ آیا اگر پدران آن‌ها چیزی نمی‌دانستند و هدایت نیافته بودند [باز از آن‌ها پیروی می‌کنند؟!]. یوم نحشر من کلّ أمة... یعنی از هر امتی، گروهی که آیات ما را تکذیب کنند، محشور می‌کنیم. یوم ینفخ فی الصور...؛ اشاره به حشر اکبر و قیامت کبری است. قیامت صغری که آیات پدران اشاره دارد، بر این اندیشه استوار است که به برپایی دولت عدل مطلق و بهره‌مندی انسان از امتیّت و عدل و خودکفایی اقتصادی و اجتماعی که از پرتو دولت مهدی به دست می‌آید، نباید بسنده کرد؛ زیرا تنها هدف مورد انتظار، قیام مهدی (عج) و مسیح نیست، بلکه هدف دیگری وجود دارد، که گفت و گوی میان ادیان و مذاهب و ارزیابی آن‌ها بر اساس شیوه‌هایی است که واقعیت‌ها و حوادث تاریخ را روشن می‌کند، که لازمه‌ی آن زنده کردن شهود و مردان تاریخ سازی است که اساس مذاهب و اندیشه‌ها بودند و خداوند، رسولش عیسی را ذخیره کرد تا شهود تاریخی را در پیشگاه حاکم والا مرتبه، مهدی آل محمد صلی الله علیه و آله زنده کند. برخی نمی‌پذیرند که شیعه به قیامت صغری «رجعت» معتقد باشد، اما شیعیان باور دارند عیسی بن مریم علیه السلام بار دیگر به دنیا برمی‌گردد و به امام مسلمانان اقتدا می‌کند، چنان که در روایت بخاری است: کیف بکم إذا نزل عیسی بن مریم و امامکم منکم. چگونه خواهید بود آن زمان که عیسی پسر مریم، از آسمان فرو آید و امام از شما باشد؟ آیا اینان نمی‌پرسند چگونه مردم می‌فهمند این شخص، عیسی بن مریم است اگر مردگان را زنده نکند و کور مادر زاد و مبتلایان به پیسی را شفا ندهد؟! آیا آنان می‌پندارند عیسی که مردگان را زنده می‌کند، انسانی را که تازه مرده است، زنده می‌کند تا ساعتی زندگی کند، سپس بمیرد؟ یا این که تأثیر وی ماندگارتر و کارش مهم‌تر است؟ به این که شخصی را که قرن‌هاست مرده است، زنده کند تا سال‌ها زندگی کند. مهم‌ترین است که شخصیتی مثل علی بن ابی طالب علیه السلام زنده شود که مسلمانان در موقعیت و جایگاه وی پس از رسول الله صلی الله علیه و آله اختلاف نظر دارند. برخی می‌گویند: موقعیت رسالت و نقش سیاسی وی مانند رسول الله صلی الله علیه و آله است، جز این که پیامبری پس از رسول الله صلی الله علیه و آله نیست و مخالفت با امام علی روا نیست، چنان که نافرمانی پیامبر را نمی‌توان کرد. امام از قول پیامبر، کتاب‌هایی را نوشت که امامان بعدی به ارث بردند تا به مهدی (عج) رسید. اما برخی منکر تمامی این مطالب‌اند و امام را چهارمین شخص در فضیلت [پس از ابوبکر و عمر و عثمان] می‌دانند، بلکه برخی فضیلتی برای امام قایل نیستند! [۱۱]. مهدی (عج) صحیفه‌ی جامعه‌ای را که امام علی علیه السلام بر پوست، به خط خود و املا‌ی پیامبر نوشت، به مردم نشان می‌دهد. این کتاب را امامان - به بیان الهی - پس از پیامبر، یکی پس از دیگری به ارث بردند و محتوایش را منتشر کردند. از این طریق یگانه‌ی مورد اعتماد، سنت نبوی، به نقل از امامان، در کتب شیعه هست و معصوم به نقل از پیامبر می‌نوشت و معصومی دیگر حدیث را روایت می‌کرد، چنان که امام صادق علیه السلام می‌فرماید: اگر ما به رأی و میل خود، به مردم فتوا می‌دادیم، هلاک می‌شدیم. آنچه می‌گوییم به نقل از رسول الله صلی الله علیه و آله و دانشی است که یکی پس از دیگری، به ارث برده و ذخیره نموده‌ایم، چنان که مردم طلا- و نقره را ذخیره می‌کنند. [۱۲] اما برخی بر اعتقادی که از پدران به ارث برده و پدران خو کرده‌اند، باقی می‌مانند. برای آن که دلیل حسی باشد و بهانه‌ای دست کسی نماند، نگارنده‌ی هر کتابی زنده می‌شود، تا با دست خود، آنچه را نوشته، بنگارد و مردم بدانند وی کتاب را نوشته است و او با مردم، چنان که دیده و پیش آمده، سخن بگوید. مثلاً عیسی به مسیحیان خواهد گفت: دینی که در دست شماست، از من نیست، بلکه مثلاً از «پولس» [= یکی از حواریون] است. عیسی، پولس را زنده می‌کند تا به مردم بگوید چگونه رسالت مسیح را که به رسالت محمد و اهل بیتش بشارت می‌داد، تحریف کرده و مسیح را خاتم رسولان، بلکه یکی از اقلیم [= خدا، پسر و روح القدس] قرار داده است. بنابراین، دولت مهدی فقط برای اقامه‌ی عدل مطلق در جامعه‌ی بشری نیست، بلکه برای ایجاد فکری یکسان و مذهبی واحد است؛ مذهبی که بر متون درست و معتبر تاریخی استوار است. از این رو، دولت مهدی، پایان جنبش انبیا و رسولان و پیروزی عقل و دانش و توحید بر نادانی و خرافه و شرک است.

به رغم دشمنی تاریخی شدید میان یهود و مسیحیان، به پندار کشتن عیسی بن مریم به دست یهود، پیروان هر دو دین در قرن ۱۹ و ۲۰ میلادی، به وحدت نظر در ظهور مسیح و پشتیبانی از برنامه‌ای سیاسی رسیدند که بر پایی دولت اسرائیل بود؛ از آن رو که به پندارشان مقدمه‌ی ظهور مسیح به شمار می‌آمد. بدین بهانه صدها کلیسا و گروه‌های مسیحی آمریکایی و اروپایی برای پشتیبانی دولت اسرائیل بسیج شدند. [۱۳] در سال ۱۹۸۰، سازمانی به نام «سفارت بین‌المللی مسیحیان» در قدس اشغالی تأسیس شد که اهداف مؤسسان آن به اختصار چنین بود: ما بیش از اسرائیلی‌ها، صهیونیست هستیم و قدس تنها شهری است که مورد عنایت خداست و خداوند تا ابد این سرزمین را به اسرائیل داده است. اعضای سفارت معتقدند: اگر اسرائیل نباشد، مکانی برای بازگشت مسیح نیست. بلافاصله پس از راه‌اندازی سفارت، جشن بین‌المللی سالیان‌های یهودی - مسیحی، با نام «عید عریش» برگزار شد و بیش از هزار روحانی مسیحی در آن شرکت کردند و در سال ۱۹۸۲، سه هزار رهبر مذهبی مسیحی در آن حضور داشتند. «سفارت بین‌المللی مسیحیان» یکی از سازمان‌های مهم بود که برای شنیدن مذاکرات کمیسیون‌های کنگره‌ی آمریکا، به هنگام طرح جریان نبرد عرب‌ها با اسرائیل، به ویژه بر سر قدس، دعوت می‌شد. در سال ۱۹۸۵، رهبری مسیحیان صهیونیست، کنفرانسی در «بال» سوییس برگزار و اعلام کرد: ما گروه‌هایی از دولت‌های مختلف و نمایندگان کلیساها، در این جا گرد آمده، در این سالن کوچک که در ۸۸ سال پیش دکتر «تئودور هرزل» به همراه اولین شرکت کنندگان کنفرانس صهیونیستی، در آن تجمع نمودند و سنگ بنای پیدایش دولت اسرائیل را نهادند. همگی برای نیایش و خشنودی پروردگار جمع شده‌ایم، تا اشتیاق خود را به مردم و سرزمین و عقیده‌ی اسرائیل و همراهی خود را اعلام کنیم و بگوییم: دولت اسرائیل را تأیید می‌کنیم. [۱۴]. در آمریکا، کنیسه‌ای به نام «Indispensationalism» تأسیس شد که شمار پیروانش به شش میلیون نفر می‌رسد. اعضا معتقد به بازگشت مسیح‌اند، که از جمله شرایطش، برپایی دولت صهیونیستی و تجمع یهودیان دنیا در فلسطین است. از شمار پیروان این کنیسه، «جرج بوش» اول و «ریگان» رؤسای جمهور پیشین آمریکا هستند. در اکتبر ۱۹۸۳، ریگان در برابر انجمن دوستی آمریکا و اسرائیل، گفت: «من می‌پرسم: آیا ما همان نسلی هستیم که شاهد نبرد «هرمجدون» خواهیم بود؟ پیش‌گویی‌های زمان گذشته، زمانی را که اکنون در آن به سر می‌بریم، توصیف می‌کند». [۱۵]. گفته‌ی ریگان مستند به کتاب «The late grad planet erth» [= سیاره‌ی فانی بزرگ زمین] نوشته‌ی «هال لیندسی» (Hal lindsey) است که نخستین بار در سال ۱۹۷۰ منتشر شد و پانزده میلیون نسخه فروش کرد. در این اثر، مهم‌ترین فلسفه‌ی پایان تاریخ و بازگشت مسیح، بازگشت یهود به سرزمین اسرائیل، پس از هزاران سال دانسته شده است. هم‌چنین گفته شده است: قوم یاجوج، اتحاد شوروی است که همراه عربها و هم پیمانان‌شان، به اسرائیل حمله می‌کند. این کتاب تأکید دارد: ارتش نظامی اسرائیل بر نیروهای شریک‌پروزی می‌شود و پس از نبرد «هرمجدون»، وضع برای بازگشت نجات بخش مسیح آماده می‌شود. هرمجدون نام منطقه‌ای در دشت «المجدل» فلسطین است که نیروهای شر و خیر در آن جا نبرد خواهند کرد. [۱۶].

گفت و گوی مسلمانان درباره‌ی مهدی موعود

در پرتو عقاید مشترک شیعی و سنی درباره‌ی برنامه‌ی الهی در آخرالزمان و این که رهبر موعود؛ مهدی از ذریه‌ی پیامبر و فاطمه و از نسل امت اسلامی است و قرآن و سنت، شیوه‌ی وی می‌باشد، سنی و شیعه، دو نوع گفت و گو می‌توانند داشته باشند: نخست: گفت و گوی شیعی - سنی با هدف ایجاد بنیان محکم وحدت اسلامی که بر وحدت قبله و کتاب و خاتمیت پیامبر و آینده‌ی مشرق با ظهور مهدی آل محمدصلی الله علیه وآله استوار است. مسایل اختلافی را با روح محبت و برادری و بحث علمی می‌توان بررسی کرد. شاید از مهم‌ترین مسایل رو در روی مسلمانان، نشانه‌های الهی و ضوابطی است که مهدی موعود (عج) را مشخص می‌کند. به ویژه آن که دو تجربه‌ی سیاسی بزرگ، در این باره هست؛ تجربه‌ی مهدی اسماعیلی در قرن سوم و چهارم هجری و تجربه‌ی مهدی

سودانی در قرن سیزدهم.

گفت و گوی اسلامی – مسیحی

در بسیاری از اندیشه‌های دینی، مسیحیان و مسلمانان مشترکند، چه درباره‌ی خدای متعال یا نبوت یا پایان سعادت‌مندان‌هی زمین و نقش مسیح در این باره. نشر اندیشه‌های مشترک که بسیاری از مردم مسیحی و اسلامی از آن ناآگاهند، گسست بزرگی را که میان مسیحیان و مسلمانان هست، پر می‌کند. نیز احساسات منفی و سیاست‌های اشتباهی را که به سبب وضع استثنایی، دولت‌های دو طرف در طول تاریخ انجام داده‌اند، کم می‌کند. اگر شکاف میان پیروان ادیان پر شده و اندیشه‌ی دشمنی از بین رود و تقدیر و احترام متقابل به جای آن بنشیند، می‌توان در مسایل اختلافی با روح محبت و احترام بحث کرد. این مسأله سخت و محال نیست؛ زیرا میان مسلمانان و مسیحیان، مطلبی وجود ندارد که سبب اختلاف شود. برعکس آن‌چه در طول تاریخ بر روابط مسیحی - یهودی حاکم بوده است؛ زیرا یهودیان نمی‌پذیرند عیسی پسر مریم است، بلکه به وی و مادرش، صفات زشتی نسبت می‌دهند و اعتراف می‌کنند عیسی را کشته‌اند! مسیحیان نیز این مطلب را قبول دارند. اما به رغم این وضع، تلاش‌های یهودیان صهیونیست، نتیجه‌ی مثبت داده و مسیحیان، هم پیمان قدرتمند اسرائیل شده‌اند و میلیون‌ها مسیحی، اسرائیل را بیش از خود یهود، تأیید و حمایت می‌کنند!

باورقی

[۱] دو نوع جبر داریم: جبری طبیعی؛ یعنی وجود روابط ضروری ثابت در طبیعت که موجب می‌شود وجود هر پدیده‌ی طبیعی مشروط به پدیده‌ای قبلی یا پدیده‌ای همراه باشد. به دلیل فراگیر بودن نتایج استقرای علمی، اعتقاد به جبر ضروری است. اگر اعتقاد نداشته باشیم پدیده‌های طبیعی، مطابق نظام همیشگی است، نمی‌توانیم نتایج استقرا را فراگیر بدانیم. نوع دوم، جبر تاریخی است که مقصود وقوع ضروری رخداد یا رویکردی تاریخی است؛ یعنی اگر شرایط فراهم شود، حتماً رخداد یا رویکرد تاریخی پیش خواهد آمد. در اندیشه‌ی بشری، دو نظر در مورد جبر تاریخی هست. نظری که معتقد به جبر تاریخی است و به شناسایی احکام کلی که می‌تواند حوادث آینده را پیش‌گویی کند، فرا می‌خواند. نظر بعدی، منکر جبر تاریخی و مدعی است قوانین کلی تاریخ را نمی‌توان شناخت و پیش‌گویی حوادث یا رویکردهای تاریخی بر اساس آن ممکن نیست. ر.ک: المعجم الفلسفی، اصطلاح «الاحتمیة» و «التاریخیة»؛ فلسفه‌ی التاریخ، محمود صبحی، صص ۳۶ و ۴۱ - ۵۵.

[۲] انتساب «مارکس» به یهودیت، قبل از الحادی بودن وی، ما را ملزم می‌کند فهم وی از جبر را که «جامعه‌ی بشری به مرحله‌ای می‌رسد که تمامی اختلافات اجتماعی برطرف شده، همدلی و صلح حاکم می‌شود» به سبب تأثیر «مارکس» از دین بدانیم که در مدت طولانی از زندگی‌اش پای بند دین بود.

[۳] در انجیل یوحنا (۶،۱۴) هست که وقتی مردم نشانه‌ای را که عیسی آورد دیدند، گفتند: این مطلب حقی است و وی پیامبری می‌باشد که به جهان خواهد آمد. در حاشیه‌ی چاپ دارالمشرق، محقق چنین می‌نویسد: انتظار پیامبر در سده‌ها و تاریخ اخیر، در جوامع و محیط‌های مختلف رواج داشت.

[۴] (Bachya) تفسیر وی در بردارنده‌ی چهار شیوه‌ی تفسیری است: ظاهری، کلاسیکی، فلسفی و صوفی. تفسیر وی، آرای «کنعان ایل» را در بر دارد.

[۵] ابن تیمیه (۶۶۱ - ۷۲۹ ه) می‌گوید: بسیاری از یهودیانی که به دین اسلام تشرف پیدا کرده‌اند، اشتباه نموده و پنداشته‌اند امامان دوازده رهبری هستند که فرقه‌ی رافضه بدان می‌خوانند و از اینان پیروی کرده‌اند. ر.ک: البدایة النهایة، ابن کثیر، ج ۶، ص ۲۵۰،

چاپ نخست.

[۶] کافی، ج ۱، ص ۲۷۷، روایت ۱ - ۴؛ بصائر الدرجات، صفار، ص ۴۷۰، روایت ۱ - ۲ و ۱۰.

[۷] شبهات و ردود، سامی بدری، ج ۳، صص ۲۳ - ۲۴.

[۸] بیماری‌هایی در زمان مسیح، شیوع داشت، که درمانش مشکل بود. وی با لمس بدن و با معجزه، امراض را درمان می‌کرد. با ظهور دوباره‌ی مسیح، این کار تکرار می‌شود؛ زیرا کمی پیش از ظهورش، دنیا پر از رفتار ناهنجار اخلاقی خواهد شد، که سبب آن مثلاً به کارگیری اشعه‌ی رادیوم، در جنگ‌هاست. شاید ما در آغاز این مرحله‌ایم، به ویژه پس از آن که اسلحه‌های جدید در جنگ خلیج فارس آزمایش شد، آگاهان منتظر حالت‌های ناهنجار اخلاقی به سبب آن تشعشعات هستند.

[۹] ر.ک: آثار الکامله للامام المهدي السوداني، ج ۱، صص ۱۳۹ - ۱۴۹؛ سعاده المهدي بسيرة الامام المهدي، اسماعيل عبدالقادر الکردفاني، تحقيق: د. محمد ابراهيم ابوسليم، ص ۱، چ نخست، بيروت، ۱۹۷۲.

[۱۰] آثار الکامله، ج ۵، ص ۹۴، نامه‌ی ۴۰.

[۱۱] صحیح، بخاری، ج ۴، ص ۲۰۳، دارالفکر، بیروت. بخاری می‌گوید: شاذان به نقل از عبدالعزیز بن ابی سلمه الماحشون از عبیدالله از نافع از ابن عمر می‌گوید: در زمان پیامبر، کسی را هم‌سنگ ابوبکر، سپس عمر و سپس عثمان نمی‌دیدیم و اصحاب پیامبر را رها کرده، در میان‌شان، کسی را برتری نمی‌دادیم.

[۱۲] بصائر الدرجات، ص ۲۹۹.

[۱۳] البعد الدینی فی السیاسة الامیریکیة تجاه الصراع العربی الإسرائيلي، یوسف الحسن. رساله‌ی دکترای وی است.

[۱۴] مقاله «الصهیونیة فی امیرکا»، حسن حداد، مجله شوؤن فلسطینیة، ش ۹۲ - ۹۳، ۱۰/۹/۱۹۹۰.

[۱۵] مقاله «الخلیج فی الطریق الی هرمجیدون»، محمد اسماک، السفير، ۱۰/۹/۱۹۹۰.

[۱۶] الصهیونیة فی امیرکا، ش ۹۲ - ۹۳.

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحيم

جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱)

با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می‌کنند

بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹

بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهل بیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می‌دهند.

مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

اهداف: دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل بیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیتهای گسترده مرکز:

الف) چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی
 ب) تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن همراه
 ج) تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما، انیمیشن، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و ...
 د) ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر

ه) تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای

و) راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴)

ز) طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و ...

ح) همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ...

ط) برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه

ی) برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضور و مجازی) در طول سال

دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان

تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت: ۲۳۷۳ شناسه ملی: ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶

وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی:

www.eslamshop.com

تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳-۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور

کاربران ۲۳۳۳۰۴۵ (۰۳۱۱)

نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایند انشاءالله.

شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳، شماره کارت: ۶۲۷۳-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳ و شماره حساب شبا: IR۹۰-۰۱۸۰-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۶۲۱

۵۳-۰۶۰۹ به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان - خیابان مسجد سید

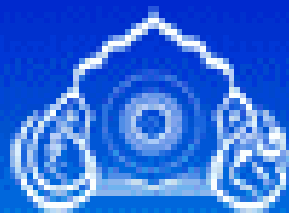
ارزش کار فکری و عقیدتی

الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام - هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنتِ غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می‌فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کرم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت‌ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید».

التفسیر المنسوب إلى الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست تر می‌داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می‌رهانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، اما تو دریچه‌ای [از علم] را بر او می‌گشایی که آن بینوا، خود را بدان، نگاه می‌دارد و با حجت‌های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می‌سازد و او را می‌شکند؟».

[سپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی‌گمان، خدای متعال می‌فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد».

مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».

مرکز تحقیقات و ترجمه

اصفهان

گام‌ها

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

